

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Pijlman, Erwin

Kenmerk

Z.23.403239 / D.23.1666481

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Verduurzaming Gemeentelijk Sportcentrum

Onderwerp

Verduurzaming Gemeentelijk Sportcentrum en dividenduitkering Sportstad

Vorgesteld besluit

1. Een incidenteel budget in 2023 beschikbaar te stellen van € 323.500 voor verduurzaming van het Gemeentelijk Sportcentrum en dat budget te dekken uit het van Sportstad Heerenveen BV ontvangen dividend over 2022 van € 323.500.
2. Kennis te nemen van enkele ontwikkelingen rond Sportstad.

Inleiding

Sportstad heeft het jaar 2022 positief afgesloten waardoor er eenmalig ruimte is om dividend uit te keren aan beide aandeelhouders. Voor de gemeente betreft dit € 323.500.

Sportstad heeft zich als geheel in het kader van de wereldwijde klimaatdoelstellingen tot doel gesteld:

- 25% reductie van energieverbruik (warmte en elektra) te realiseren
- Per 2030 geen gasverbruik meer te hebben en energieneutraal te draaien

De doelstellingen gelden ook voor het Gemeentelijk Sportcentrum (gemeente Heerenveen 100% aandeelhouder/eigenaar), dat Sportstad van de Gemeentelijk Sportcentrum BV huurt (initiële huurtermijn loopt af medio 2026). Sportstad wil de verduurzaming in verschillende fasen uitvoeren. Voor een deel van de eerste fase Gemeentelijk Sportcentrum heeft Sportstad € 323.500 subsidie aangevraagd. Dit betreft een erkende energiebesparende maatregel met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar (wettelijk verplicht voor gebouweneigenaar) en de aanschaf van een battery pack.

Tot slot willen wij uw raad informeren over enkele onderwerpen die spelen rond Sportstad.

Beoogd effect

- Terugdringen van stijgende energiekosten en daarmee een bijdrage leveren aan het beschikbaar houden van het Gemeentelijk Sportcentrum als sportaccommodatie in de gemeente, waardoor de

sportaccommodatie kan bijdragen aan doelen op het gebied van onder andere sport, vitaliteit, gezondheid en participatie;

- Bijdragen aan klimaatdoelstellingen door verduurzaming van het Gemeentelijk Sportcentrum.

Argumenten

1. Een incidenteel budget in 2023 beschikbaar te stellen van € 323.500 voor verduurzaming van het Gemeentelijk Sportcentrum en dat budget te dekken uit het van Sportstad Heerenveen BV ontvangen dividend over 2022 van € 323.500.

Van Sportstad Heerenveen BV is een subsidieaanvraag ontvangen voor een bijdrage van € 323.500 in de verduurzaming van het Gemeentelijk sportcentrum. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) van Sportstad Heerenveen BV hebben de aandeelhouders ingestemd met het voorstel van de directie van Sportstad om het batig saldo in de jaarrekening over 2022 als dividend aan de aandeelhouders uit te keren. Voor Heerenveen betekent dat een ontvangst van € 323.500. Rond de dividenduitkering aan de gemeente is met Sportstad en in de AvA gesproken over het terug laten vloeien hiervan naar Sportstad om te investeren in verduurzamingsmaatregelen in het Gemeentelijk Sportcentrum.

Het is niet mogelijk het gemeentelijke dividend in Sportstad te laten om de verduurzamingsmaatregelen van het Gemeentelijk Sportcentrum te dekken. In dit geval moeten beide aandeelhouders (gemeente Heerenveen en SC Heerenveen) gelijk worden behandeld. In de AvA heeft de gemeente daarom uitgesproken aan uw raad voor te leggen het dividend weer beschikbaar te stellen voor Sportstad voor verduurzaming Gemeentelijk Sportcentrum. Als uw raad conform besluit zal dit via een incidentele subsidie worden afgehandeld (Sportstad heeft de subsidieaanvraag al ingediend).

Voorstel aan uw raad is om een incidenteel budget in 2023 van € 323.500 beschikbaar te stellen voor verduurzaming van het Gemeentelijk Sportcentrum en de ontvangst van het dividend ad € 323.500 hiervoor als dekking te gebruiken. Deze besluitvorming maakt het mogelijk dat de energielasten/exploitatielasten op het Gemeentelijk Sportcentrum kunnen dalen.

Het dividendbedrag is inclusief dividendbelasting. De dividendbelasting kan de gemeente echter terugvorderen waardoor het dividendbedrag netto beschikbaar is.

Sportstad wil verduurzamingsmaatregelen uitvoeren in het Gemeentelijk Sportcentrum. Enerzijds wordt hierdoor tegemoetgekomen aan klimaatdoelstellingen. Anderzijds heeft dit een gunstig effect op de exploitatie van het Gemeentelijk Sportcentrum door lagere energiekosten. Het effect zit met name bij het zwembad. Voor het verwarmen van water (net als het bevroren van water) is veel energie nodig. Gezien de huidige energieprijzen leggen energiekosten een grote druk op de exploitatie van het Gemeentelijk Sportcentrum.

Sportstad heeft voor de verduurzaming van haar gehele accommodatie onderzoek laten verrichten. Voor het Gemeentelijk Sportcentrum heeft Sportstad drie fasen in beeld gebracht. Per fase heeft Sportstad een inschatting gemaakt van de jaarlijkse besparing in de exploitatie van het Gemeentelijk Sportcentrum. Onderstaande overzicht betreft uitsluitend het Gemeentelijk Sportcentrum. Sportstad investeert ook in de verduurzaming van het gehele sportstadcomplex, maar bekostigt dat uit eigen middelen.

Fasen	Investering	Energiebesparing per jaar sportcentrum (geschat)
Fase 1 (2023-2024)	€ 1.057.000	€ 153.041
Fase 2 (2025-2026)	€ 150.000	€ 15.000
Fase 3 (2027-2030)	€ 2.445.770	€ 170.020
Totaal	€ 3.652.770	€ 338.062

De exploitatie van het Gemeentelijk Sportcentrum is al jarenlang zeer negatief. Tot op heden vangt Sportstad de negatieve exploitatie altijd zelf op zonder bijdrage van de gemeente. Dit heeft de gemeente de afgelopen jaren een forse besparing opgeleverd, omdat de gemeente zelf geen middelen beschikbaar hoefde te stellen voor de

onrendabele top. Per medio 2026 eindigt de initiële looptijd van het huurcontract. Dit kan niet onder dezelfde condities met de onrendabele top in de exploitatie.

Verduurzaming en energiebesparende maatregelen dragen onmiddellijk bij aan het dempen van het exploitatietekort op het Gemeentelijk Sportcentrum. Voor een groot deel komt het tekort voort uit het zwembad, waarbij de gestegen energieprijzen een belangrijke factor zijn. De investeringen en daarmee te realiseren besparingen komen de gemeente (in)direct ten goede en dragen bij aan de maatschappelijke doelen van de gemeente. Daarbij is de gemeente als eigenaar via de Gemeentelijk Sportcentrum BV verantwoordelijk voor investeringen en verduurzaming.

Van de energiebesparende maatregel met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar wordt ingeschat dat deze al na circa 2 á 3 jaar is terugverdiend. Een snelle realisatie van een battery pack bij Sportstad kan een belangrijke blijvende bijdrage kan leveren aan het beheersbaar maken van de energiekosten. Daarom zijn deze maatregelen als deel 1 fase 1 naar voren gehaald. Voor deze maatregelen is als geheel geraamd een investering van € 323.500 (van de in totaal € 1.057.000 van de gehele eerste fase Gemeentelijk Sportcentrum). De € 323.500 kan geheel worden gedekt door de dividenduitkering.

Fase	Investering	Energiebesparing per jaar sportcentrum (geschat)
Fase 1 deel 1 (energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar en battery pack)	€ 323.500	Ca. € 75.000

De totale investering van Sportstad voor het gehele sportstadcomplex voor de onderdelen energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar en de battery pack bedraagt ca. € 1,1 miljoen. De gevraagde € 323.500 voor het Gemeentelijk Sportcentrum maakt hier onderdeel vanuit.

Gezien de bredere investeringen in het gehele sportstadcomplex, het besparingspotentieel in de exploitatie van het Gemeentelijk Sportcentrum en het feit, dat het leveren van met name een battery pack geruime tijd kost, wil Sportstad deze acties graag zo snel mogelijk opstarten. Bijkomend aspect is, dat er vanaf januari 2024 onduidelijkheid is rond de zogenaamde BOSA-regeling. Binnen deze regeling kan Sportstad compensatie voor btw aanvragen. Tot en met 31 december 2023 is dit sowieso mogelijk.

In sommige gevallen zijn de investeringen geheel toe te rekenen aan het Gemeentelijk Sportcentrum. In andere gevallen slechts deels. Hier is het aandeel van het Gemeentelijk Sportcentrum in de energiekosten van Sportstad als geheel als uitgangspunt genomen. Over de jaren 2022 en 2021 was dit gemiddeld circa 25%.

De dividenduitkering biedt een mooie kans om als eigenaar op korte termijn kostenneutraal een bijdrage te leveren aan verduurzaming en het dempen van het exploitatietekort van het Gemeentelijk Sportcentrum. Met deze besparing is de onrendabele top echter nog niet weg. Wij komen, mede in het licht van de aflopende overeenkomst met Sportstad medio 2026, bij uw raad terug met een integrale discussie over het Gemeentelijk Sportcentrum. Deze omvat in ieder geval de volgende onderwerpen:

- Resterende exploitatietekort
- Vervangingsinvesteringen
- Verdere verduurzamingsmaatregelen

2. Kennis te nemen van enkele ontwikkelingen rond Sportstad

Jaarrekening/balans/exploitatie2022

Sportstad Heerenveen BV heeft over 2022 een positief resultaat behaald van € 578.600. Door de jaren heen presenteert Sportstad zwarte cijfers en verloopt de exploitatie redelijk gelijkmatig.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft besloten om het batig saldo in de vorm van dividend aan de aandeelhouders uit te keren. Voor Heerenveen betekent dat een inkomst van € 323.500 gebaseerd op de deelneming van 55,9 % in het aandelenkapitaal.

Door het uitkeren van het dividend wordt er over 2022 geen toevoeging gedaan aan het Eigen Vermogen. Het Eigen Vermogen blijft daarmee constant.

Na het afschalen van de Covid-19 maatregelen in voorjaar 2022 zijn de bedrijfsactiviteiten weer aangetrokken, met hogere omzetten en kosten tot gevolg. De kosten zijn sneller gestegen dan de opbrengsten, waardoor het bedrijfsresultaat als geheel lager uitviel. Het gaat met name om de volgende kosten: personeel, inflatie en energie.

Sportstad heeft in de eerste maanden van 2022 geen gebruik meer kunnen maken van rijksinstrumenten om de gevolgen van Covid-19 te dempen.

Onderzoek 'Uitvoering Gemeentelijk Sportbeleid'

Wij vinden het belangrijk inzichtelijk te krijgen of de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid toekomstbestendig is. Hiervoor hebben wij samen met Sportstad een extern adviesbureau (Synarchis) in de arm genomen. Synarchis is specialist op het gebied van maatschappelijk vastgoed. Het onderzoek is onder andere gericht op sportstimulering en sportaccommodaties. De resultaten worden in november verwacht.

Directeur Sportstad

Op vrijdag 23 juni 2023 heeft de huidige directeur Sportstad, de heer R. Bleeker, afscheid genomen. Hij gaat een nieuwe uitdaging aan als algemeen directeur bij FC Emmen. De heer J. van Teijen (huidige financieel directeur) is in de aandeelhoudersvergadering van 23 juni 2023 tijdelijk als vervanger aangewezen. De gemeente heeft beide heren veel succes gewenst en de heer Bleeker bedankt voor zijn jarenlange inzet bij Sportstad.

Battery Pack

Net als bij Thialf wordt ook bij Sportstad ingezet op een battery pack om energie in op te slaan en energiekosten te besparen. Over beide casussen vindt overleg en zeer prettige samenwerking plaats met FUMO en Brandweer. Uiteraard zijn vanuit de gemeente vergunningverleners betrokken. Qua proces wordt tussen Sportstad en Thialf informatie uitgewisseld, zodat beide organisaties van elkaar kunnen leren en hun voordeel kunnen doen met de ervaringen van de ander. Het betreft hier een relatief nieuwe ontwikkeling waarbij wetgeving en beleid zijn ingehaald door de werkelijkheid. Dit is met name ingegeven/versneld door de energiecrisis. Van alle betrokkenen vraagt dit de nodige flexibiliteit, waarbij anders denken en Werken vanuit de Bedoeling een mooie kapstok is.

Risico's of kanttekeningen

1. Een incidenteel budget in 2023 beschikbaar te stellen van € 323.500 voor verduurzaming van het Gemeentelijk Sportcentrum en dat budget te dekken uit het van Sportstad Heerenveen BV ontvangen dividend over 2022 van € 323.500.

Als de middelen niet aan Sportstad beschikbaar worden gesteld kunnen de verduurzamingsmaatregelen ten behoeve van het Gemeentelijk Sportcentrum niet worden uitgevoerd. Hiermee wordt geen bijdrage geleverd aan de klimaatdoelstellingen en wordt er geen besparing in de exploitatie gerealiseerd. De exploitatielasten van het Gemeentelijk Sportcentrum zullen vroeger of later bij de gemeente terugkomen. Het zoveel mogelijk terugdringen van de exploitatielasten is daarmee ook op dit moment al belangrijk voor de gemeente als eigenaar van het Gemeentelijk Sportcentrum.

Wat maakt de subsidieaanvraag uniek:

- Het betreft vastgoed waarvan de gemeente via haar BV 100% eigenaar is en verantwoordelijkheid heeft. Bij oprichting/bouw moest de keuze worden gemaakt tussen onderbrengen in een 100% gemeentelijke BV of opnemen in de gemeentelijk begroting als gemeentelijk vastgoed;
- Er is nog maar één overdekt en verwarmd (wedstrijd)zwembad in de gemeente, als instandhouding daarvan belangrijk is, zijn investeringen nodig.

Vanuit mededingingsrechtelijk oogpunt zijn sportvoorzieningen (Sportstad) in een algemeen belang besluit Wet markt & overheid opgenomen. Staatssteun is niet van toepassing, omdat het Gemeentelijk Sportcentrum onder het predicaat "zuiver lokaal" (evident lokale activiteit) valt.

In de investeringsbegroting is nog geen rekening gehouden met de aanvraag/toekenning van eventuele subsidies (o.a. BOSA, EIA, ISDE) van de Rijksoverheid. Toekenning van dergelijke subsidies zou het netto investering bedrag kunnen verlagen. Daarentegen kunnen de begrote investeringen ook afwijken van de werkelijke kosten door prijsstijgingen of meerwerk componenten. Tevens is er in de begroting van Sportstad geen rekening gehouden met niet-compensabele BTW op de investeringen op basis van de aanname dat gebruik kan worden gemaakt van de BOSA regeling indien de BTW door Sportstad niet volledig als voorbelasting kan worden afgetrokken. Bij de subsidieverlening wordt zowel rekening gehouden met de kans als het risico, dat bovenstaande met zich meebrengt. Het bedrag van € 323.500 wordt bij subsidieverlening opgenomen als maximumbedrag.

Zoals onder "argumenten" is aangegeven, komen wij bij uw raad terug met een integrale discussie over het Gemeentelijk Sportcentrum. Het toekennen van de middelen ad. € 323.500 betekent niet dat hiermee verwachtingen/verplichtingen worden gewekt naar de toekomst toe.

Per medio 2026 eindigt de initiële looptijd van de huurovereenkomst Gemeentelijk Sportcentrum met Sportstad. Sportstad heeft al aangegeven over de huurovereenkomst in discussie te willen/deze niet onder dezelfde voorwaarden voort te willen zetten. Wij gaan ervan uit, dat er structureel middelen vanuit de gemeente nodig zijn voor de instandhouding van het Gemeentelijk Sportcentrum. Daar kunnen wij in dit voorstel echter niet op vooruitlopen. Het niet beschikbaar stellen van de gevraagde € 323.500 betekent echter het stilzetten van verduurzaming en energiekostenbesparing. Door het beschikbaar komen van het dividend doet zich op dit moment een kans voor waar wij op in willen spelen.

2. Kennis te nemen van enkele ontwikkelingen rond Sportstad

Nvt

Communicatie en participatie

Afgestemd met: Richtsje Stornebrink (Communicatie), Jelmer Douwstra (MO/Sport), Ingrid de Graaf (JZ), Marian Bootsma (JZ)

Financiën

Afgestemd met Douwe Henk Siebenga en Siemen Duursema

Gemeente Heerenveen ontvangt van Sportstad een dividendbedrag van € 323.500. Voorgesteld wordt dat bedrag in de vorm van een incidenteel budget in 2023 voor de verduurzaming van Gemeentelijk Sportcentrum beschikbaar te stellen.

Bijlagen

Nvt